

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 27Csp/22/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2224201032
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anikó Aibeková
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2024:2224201032.1

Uznesenie

Okresný súd Dunajská Streda v spore žalobcu: Q. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: Š. Y. XXX/XX, Š. K. R., proti žalovanému: DCCS, s.r.o., IČO: 35 757 086, so sídlom: Nám. Slobody 11, Bratislava, zastúpený: BRICHTA & PARTNERS, s.r.o., IČO: 35 740 809, advokátska kancelária so sídlom: Grösslingová 6-8, Bratislava, o určenie neplatnosti právneho úkonu a určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie z a s t a v u j e .
- II. Žalovanému sa p r i z n á v a proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 18.03.2024 domáha určenia neplatnosti Dohody o čerpaní úveru na refinancovanie záväzku žiadateľa zo dňa XX.XX.XXXX uzavretej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom a zároveň určenia, že úver poskytnutý žalobcovi na základe žiadosti o vydanie revolvingovej karty Diners Club zo dňa XX.XX.XXXX je bezúročný a bez poplatkov.

2. Lustráciou v súdnom manažmente, ako aj následným pripojením spisu sp. zn. 5Ro/390/2014, bolo zistené, že v prednej veci avšak v opačnom postavení strán sporu bol vydaný platobný rozkaz, kde žalobca (v tomto konaní označený ako žalovaný) sa domáhal zaplata sumy 4.796,34 € s príslušenstvom z dôvodu neuhradenia úveru poskytnutého žalovanému na refinancovanie jeho záväzkov voči žalobcovi na základe Dohody o čerpaní úveru na refinancovanie záväzkov žiadateľa zo dňa XX.XX.XXXX, ktorej neplatnosti resp. bezúročnosti a bezpoplatkovosti sa žalobca v tomto spore domáha, t.j. proti sebe stojí žaloba o plnenie a určovacie žaloby.

3. Podľa ust. § 161 ods.1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

4. Podľa ust. § 161 ods.2 C.s.p., ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

5. Podľa ust. § 230 C.s.p., ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

6. Prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného a naopak).

Ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. vyplýva z rovnakého skutku). Konanie sa týka tých istých osôb v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov (či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, resp. inak. (uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 13. 10. 2009, sp. zn. 5 Cdo 120/2009).

7. Z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo/41/2021 zo dňa 25.4.2022 vyplýva, okrem iného, že existencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci tvorí neodstrániteľnú vadu konania, na ktorú je súd povinný prihliadať ex officio. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O totožnosť veci ide vtedy, ak je daná totožnosť účastníkov konania a predmetu konania vyplývajúceho z rovnakých skutkových dôvodov a ak ide o to isté plnenie (petit), o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne (a tiež inak). O prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípadoch, ak si súd určitú otázku v konaní posúdil prejudiciálne. Prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy poňaté do výroku súdneho rozhodnutia, keďže výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť, prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Výnimku tvorí situácia, keď bolo právoplatne rozhodnuté o žalobe na plnenie, ktorého predpokladom bolo prejudiciálne posúdenie (určenie) práva alebo právneho vzťahu. Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, či už kladne alebo záporne (či sa žalobe vyhovel alebo bola zamietnutá), tvorí výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe medzi tými istými účastníkmi konania vo vzťahu k tomu istému skutku, ktorý už bol predbežne právne kvalifikovaný v rozsudku na plnenie. Naopak to však neplatí. (Komentár Občiansky súdny poriadok Števeček/Ficová a kolektív), (por. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obdo 44/2011, sp. zn. 5 Cdo 115/2012, sp. zn. 3 MCdo 8/2013). Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, tvorí výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe aj podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 100/01, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov pod R 110/2003, podľa ktorého právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie vytvára z hľadiska identity predmetu konania prekážku veci rozsúdenej pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, vychádzajúc z rovnakého skutkového základu. Z hľadiska postupu súdu nie je rozhodujúce, či sa určovacou žalobou žalobca domáha určenia existencie/neexistencie práva alebo určenia neplatnosti zmluvného dojednania. Obdobne sa k tejto problematike stavia aj aplikačná prax v Českej republike, napríklad v uznesení Ústavného súdu ČR zo dňa 07.01.1994, sp. zn. IV. ÚS 2/93, podľa ktorého právoplatné rozhodnutie o žalobe na plnenie predstavuje vždy takú prekážku veci právoplatne rozsúdenej pre žaloby na určenie už z toho dôvodu, že ním bola súčasne posúdená existencia či neexistencia určitého právneho vzťahu alebo práva, z ktorého bolo žalované plnenie. Právna istota spolu s požiadavkou ochrany legitímnych očakávaní principiálne neznamená právo strany na rovnaké právne posúdenie jeho veci. Nesporne však znamená právo na vysvetlenie dôvodov, na základe existencie ktorých sa konajúci orgán verejnej moci od stabilného doteraz zastávaného právneho názoru odchýlil (III. ÚS 51/2014).

8. Pripojením a preskúmaním spisu sp. zn. 5Ro/390/2014 súd zistil, že toto konanie bolo právoplatne skončené dňom 24.07.2015 vydaním platobného rozkazu zo dňa 24.06.2015. Následne žalobca podal žalobu o určenie, že Dohoda o čerpaní úveru na refinancovanie záväzku žiadateľa zo dňa XX.XX.XXXX je neplatný právny úkon a že úver poskytnutý žalovaným na základe žiadosti o vydanie revolvingovej karty Diners Club zo dňa XX.XX.XXXX je bezúročný a bez poplatkov. Tu súd poukazuje na procesnú podmienku - prekážku res iudicata, ktorá má za následok, že konanie je potrebné zastaviť. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe na plnenie, (v prípade konania 5Ro/390/2014 išlo o zaplatenie sumy 4.796,34 € s príslušenstvom) musí v tomto sporovom konaní ako predbežnú otázku posúdiť existenciu či neexistenciu práva alebo právneho vzťahu, o ktorých nebolo doposiaľ rozhodnuté. Práve na základe tohto posúdenia určitého práva alebo právneho vzťahu súdom v sporovom konaní o splnení povinnosti, žaloba na

plnenie konzumuje žalobu určovacíu, a vytvára prekážku začatej veci, resp. rozhodnutej veci. Rovnaký právny názor prijal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 3Cdo/100/01 zo dňa 28.05.2002, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom R 110/2003. Rovnako tu súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25CoCsp/36/2020 zo dňa 10.02.2021, ktorý v odôvodnení konštatoval, že odvolací súd v tomto smere zhodne so súdom prvej inštancie uvádza, že toto rozhodnutie tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci pre konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia, konanie o určenie neplatnosti zmluvy i pre konanie o určení bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru, pretože o ňom bola ako predbežná riešená jednak platnosť zmluvy posudzované náležitosti zmluvy, ktoré by mohli mať vplyv na určenie bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru. Ak o veci bolo právoplatne rozhodnuté, nemožno ju prejednať znova.

9. Súd s poukazom na vyššie uvedené konanie v zmysle § 161 ods. 2 C.s.p. zastavil.

10. Podľa ust. § 256 ods. 1 C.s.p., ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

11. Podľa ust. § 256 ods. 2 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

12. Za účelom rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania súd zisťoval zavinenie niektorej zo strán na zastavení konania. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania je potrebné zistiť, kto zavinil jeho zastavenie, nakoľko vznik konania spôsobí vždy žalobca podaním žaloby. Súd má zato, že podaním nedôvodnej žaloby, ktorá mala za následok zastavenie konania pre procesnú podmienku - prekážka res iudicata, zavinil zastavenie konania žalobca, preto súd priznal nárok na náhradu trov konania žalovanému v rozsahu 100 %.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave (§ 357 C.s.p.).

Osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia. Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v ust. § 365 ods. 1 CSP, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.